

487
149

THORVALDSENS MUSEUM

AF

M. GALSCHIØT.

Med 110 Billeder af Thorvaldsens Værker m. m.

KØBENHAVN.

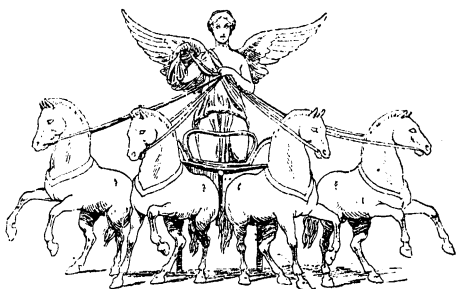
ERNST BOJESENS KUNST-FORLAG.

1895.

Государственный
 орден Ленина
 Библиотека
 им. В. И. Ленина

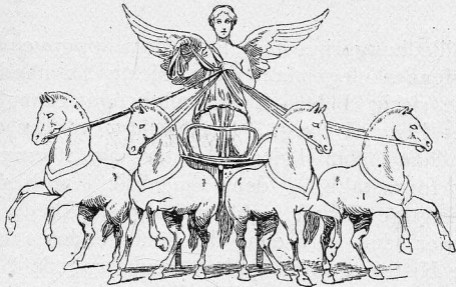
У-3024-49

O. C. Olsen & Co. — København.

Den ny-klassiske Stil i Billedhuggerkunsten, for hvilken Thorvaldsen staar som den ypperste Repræsentant, er ikke meget over hundrede Aar gammel. Ny-Klassicismen kaldes denne Stilretning, fordi den som sit kunstneriske Maal satte Genopvækkelsen af den Aand, der præger de gamle græske og romerske — de saakaldte klassiske — Folks Kunst. Deres Billedhuggerkunst, der blomstrede fra c. 500 Aar før til c. 200 Aar efter Kristi Fødsel, frembragte en stor Mængde fortrinlige Værker, i hvilke der selvfølgelig til forskellige Tider gjorde sig forskellige Smagsretninger gældende, men som alle udmærkede sig ved Naturlighed og ædel Skonhed, hvad enten Legemet fremstilledes i Hvile eller i Bevægelse, noget eller delvis dækket af Klædebon. Senere forfaldt Kunsten, og under den store Folkevandring fra Slutningen af det 4de til langt ind i det 6te Aarh. eft. Kr., da barbariske Folkeslag trængte hærgende og plyndrende ind over Grækenland og Italien, odelagdes næsten alt, hvad der ikke allerede paa anden Vis var gaaet til Grunde af de gamle Kunstværker. Først flere Aarhundreder efter, da en ny Kultur atter havde udviklet sig, begyndte man at faa Blikket op for de Rester af Oldtidens Kunst, der fandtes omkring i Ruinerne af de gamle Templer og Paladser, og dette gav Stødet til en „Genfødelse“ af Kunsten, den saakaldte Renæssance, der begyndte i Italien med det 15de Aarhundrede — for Litteraturens Vedkommende var den alt begyndt tidligere — og i Lobet af dette og det følgende Aarhundrede frembragte udmærkede Værker paa alle Kunstens Omraader, ikke blot i Italien, men ogsaa i Landene nord for Alperne. Bygningskunsten og Malerkunsten blomstrede forholdsvis

Billedhuggerkunsten før Thorvaldsen.

frødigt. Billedhuggerkunsten, hvis Hovedopgave det er at fremstille Menneskelegemet i dets højeste Skønhed, tilfredsstillede ikke rigtig Tidens Trang til broget Mangfoldighed, til bevæget Liv, til Pragt i Klædedragt, til Gæstebud og Optog, saadanne som Tidens Fyrster og Stormænd fandt Behag i at foranstalte og dens Smaafolk i at beskue. Man byggede mægtige Kirker og Slotte og smykkede dem med store Malerier, der, selv naar de hentede deres Emner fra den hellige Historie, ofte fyldtes med brogede Skildringer af Samtidens daglige Liv. Billedhuggerkunsten anvendtes i det 15de Aarhundrede navnlig til Udsmykning af Altre og Gravminder, Prædikestole, Korsranker og lign. Den kom derved til særlig at udvikle Relieffet eller Flade-Billedhuggerarbejdet, hvor gerne flere Figurer er stillede sammen i en eller anden Scene. Just fordi Relieffet paa denne Maade har noget af Maleriets Væsen i sig, faldt det mere i Tidens Smag end den fritstaaende Billedstøtte, og der frembragtes herlige Ting i denne Kunstart, som imidlertid efterhaanden blev saa malerisk, at der snart ikke var den Ting mellem Himmel og Jord, som Billedhuggerne ansaa det for umuligt at fremstille i Relief. Derved gik den gode klassiske Relief-Stil tabt for først rigtig at komme til sin Ret igen hos Thorvaldsen. Den fritstaaende Billedstøtte, Statuen, blev forholdsvis mindre dyrket, mest som Del af et større arkitektonisk Hele, f. Eks. som Figurer i Nicher paa en udsmykket Væggeflade; først lidt efter lidt arbejdede den sig frem til fuld Selvstændighed, og navnlig efter, at man havde fundet ny og prægtige Rester af Oldtidens Billedhuggerkunst, skønne Grupper og Statuer, ofte kun i Brudstykker, frembragtes der lignende Værker, mer og mindre paavirkede af disse „Antiker“. Men idet Billedhuggerkunsten traadte i andre Samfundsmagters Tjeneste, navnlig i Kirkens, fik den Maal, der laa udenfor dens egentlige Omraade, og dens Menneskefremstillinger blev stærkt prægede heraf; det gjaldt mere om at give Menneskets indre, sjælelige Liv Udtryk gennem den ydre Form end om denne Forms egen naturlige Skønhed.

Hos Renæssance-Tidens største og mest alsidige Kunstnergeni Michel Angelo Buonarotti (1475—1564) naaede Billedhuggerkunsten sit Højdepunkt i en Række storslaaede Figurer, der udmærker sig ved en saadan Kraft i Formerne og Livfuldhed i Stillingerne, at det ofte gør